

15.1.2013

Dnro 39/01/2011

Valtiovarainministeriö
PL 28
00023 VALTIONEUVOSTO

Viite: Lausuntopyyntönnä 3.1.2012/VM/689/00.00.05/2012

Valtiokonttorin lausunto

Viitaten yllämainittuun lausuntopyyntöön Valtiokonttori liittää oheen jäljennöksen oikeusministeriölle osoittamastaan 26.1.2011 päivätystä hallintolain oikaisuvaatimusmenettelyn käyttöalaa koskevasta lausunnostaan. Valtiokonttori toistaa kaiken maksuvapautuslaista ja valtionperinnöistä lausunnossa tuolloin esittämänsä ja toteaa, että päätösten perustuessa varsin monipuoliseen asiakirjaselvitykseen oikaisuvaatimusjärjestelmän laajentaminen ei toisi lisäarvoa asiakkaiden oikeusturvan kannalta. Valtiokonttori katsoo menettelyn pikeminkin lisäävän byrokratiaa ja toteaa myös, että maksuvapautusasioissa hakijan on mahdollista hakea samasta asiasta maksuvapautusta useammin kuin kerran.

- Perintöasioiden osalta todettakoon vielä, että hakijalla ei ole subjektiivista oikeutta saada omaisuutta ja valtiolle tullutta omaisuutta voidaan luovuttaa hakijalle vain erityisen läheisyyden perusteella. Lisäksi hakemusaika, ja siten myös mahdollisuus täydentää hakemusta, on pitkä. Päätös kuolinpesän omaisuudesta voidaan tehdä aikaisintaan vuoden kuluttua perinnönjättäjän kuolemasta.

Toimialajohtaja

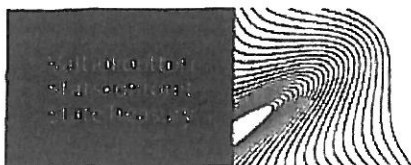
Teppo Korvisto

Apulaisjohtaja

Anna von Knorring

Liite

26.1.2011

Oikeusministeriö
PL 25
00023 VALTIONEUVOSTO

Viite: Lausuntopyyntö OM 12/41/2007 / 30.11.2010

Valtiokonttorin lausunto

Oikeusministeriön työryhmä on esittänyt, että hallintolain oikaisuvaatimusta koskevan järjestelmän käyttöalaa tulisi laajentaa nykyisestä. Pääsääntönä olisi, että muutoksenhaun ensimmäisenä vaiheena on oikaisuvaatimus hallintoviranomaiselle.

Valtiokonttorin laajin päätöstuotanto sijoittuu **Vakuutustoimialalle**, jossa kysymys on erilaisia etuuksia ja korvauksia koskevista päätöksistä niitä koskevien erityislakien nojalla. Suurimmat päätösmäärät annetaan tapaturmavakuutuslain, rikosvahinkolain ja sotilasvammalain mukaisissa asioissa. Niille on ominaista, että sosiaalivakuutuksen piiriin kuuluvina etuuksina / korvauksina asianomaisissa erityislaeissa on säädetty yksityiskohtaisesti noudatettavista muutoksenhakumenetelyistä.

Edellisten lisäksi Vakuutustoimialalla annetaan hallintopäätöksiä sotilasvammalain (404/1948) mukaisissa kunnallisten avopalvelujen ennakkomaksuista kunnille, eräistä oikeudenkäynneistä valtion palveluksessa oleville aiheutuvien kustannusten korvaamisesta valtion varoista annetun lain (269/1974) ja valtion virantoimituksesta tai työtehtävästä aiheutuneiden eräiden vahinkojen korvaamisesta (794/1980) annetun lain mukaisissa korvauksissa sekä lisäksi eräissä muissa varsinaiseen korvaustoimintaan liittymättömissä asioissa. Näistä on muutoksenhakuoikeus hallinto-oikeuteen

Vakuutustoimialan hallintopäätösten määrä on noin 420 kappaletta vuodessa. Mikäli Valtiokonttori on päätöksen antamisen jälkeen saanut asiassa uutta selvitystä, se on voinut korjata antamansa päätöksen. Osittain myös tämän johdosta valitusten määrä hallinto-oikeuteen on vähäinen (alle 20 vuodessa) ja koskee useimmiten tapauksia, joissa päätöksen perustana on ollut riittävä selvitys eikä oikaisuvaatimuksen tekemiselle siten ole edes perusteita.

Edellä mainituista syistä Valtiokonttori katsoo, ettei hallintolain oikaisuvaatimusjärjestelmän käyttöalan laajentamisella yleiseksi toimintamalliksi ole Vakuutustoimialan asiakkaiden oikeusturvan kannalta kovin suurta merkitystä. Oikaisuvaatimusjärjestelmä sinänsä soveltuisi toimialan hallintopäätöksiä koskevaan muutoksenhakuun. Oikaisuvaatimusjärjestelmästä on säännelty jo nyt voimassa olevin erityissäännöksin, joiden osalta ei ole tarvetta muutoksiin.

26.1.2011

Valtiokonttorin päätöstuotantoa sijoittuu myös **Rahoitustoimialalle**, jossa kyse voi olla maksuvapautuksia, valtionperintöä tai valtion varoista myönnettyä lainaa, korkotukea, valtiontakausta taikka saamista koskevista hallintopäätöksistä.

Maksuvapautuslain (529/1980) nojalla Valtiokonttori voi vapauttaa maksu- tai korvausvelvollisen hakijan valtiolle tulevan maksun suorittamisesta osaksi tai kokonaan, jos vapautus ei loukkaa valtion etua taikka jos maksun tai korvauksen periminen olisi ilmeisen kohtuutonta. Maksuvapautuslaki ei tule sovellettavaksi, jos huojentamisesta on muualla erikseen säädetty. Valtiokonttorin päätökseen tyytymätön hakija voi valittaa lain 2 a §:n mukaisesti hallinto-oikeuteen. Hallinto-oikeuden päätökseen saa hakea muutosta valittamalla korkeimpaan hallinto-oikeuteen, jos korkein hallinto-oikeus myöntää valitusluvan. Maksuvapautuspäätöksiä tehdään keskimäärin 200 kappaletta vuodessa. Valitusten määrä hallinto-oikeuteen on 20–30 vuodessa. Hallinto-oikeudet ovat käytännössä hyvin harvoin muuttaneet Valtiokonttorin päätöstä.

Kun henkilö kuolee ilman perillisiä ja tekemättä testamenttia, hänen omaisuutensa tulee valtiolle (perintökaari 40/1965). Kaikki omaisuus ei kuitenkaan jää valtiolle. Valtiokonttorin päätöksellä omaisuutta voidaan luovuttaa perittävän kotikunnalle ja läheisille. Yli 750 000 euron arvoisissa kuolinpesissä päätöksen tekee valtioneuvosto. Valtiokonttorissa tehdään keskimäärin 140 päätöstä vuosittain ja valtioneuvostossa muutama päätös. Valtiokonttorin päätöksestä voi perintökaaren 2 a §:n nojalla valittaa hallinto-oikeuteen. Hallinto-oikeuden päätökseen saa hakea muutosta valittamalla korkeimpaan hallinto-oikeuteen, jos korkein hallinto-oikeus myöntää valitusluvan (toisin kuin mietinnössä todetaan valituslupamenetely on ollut voimassa 1.10.2005 lukien). Viimeisen kymmenen vuoden aikana valitusten määrä hallinto-oikeuteen on vaihdellut kahdesta kuuteen vuosittain.

Maksuvapautusten myöntäminen ja perintöomaisuuden luovuttamista koskevan päätöksen tekeminen on kohtuusharkintaa ja hakijalta pyritään saamaan varsin kattava selvitys jo hakemusvaiheessa. Milloin hakija on valituksessaan esittänyt sellaista uutta selvitystä, joka ei ole ollut Valtiokonttorin käytettävissä hakemusta ratkaistaessa, Valtiokonttori on kumonnut päätöksensä ja käsitellyt sen uudestaan. Tapaukset ovat kuitenkin harvinaisia johtuen siitä, että yleensä riittävä selvitys on saatu jo hakemusvaiheessa.

Valtiokonttorin hallinnoitavana ovat lisäksi muun muassa Asumisen rahoitus- ja kehittämiskeskuksen, Tekes – teknologian ja innovaatioiden kehittämiskeskuksen sekä maa- ja metsätalousministeriön hallinnonalan lainat, eri viranomaisten myöntämät korkotukilainat, takaukset ja saamiset. Valtiokonttori tekee hallinnoimiensa lainojen, korkotukien, valtiontakausten ja saamisten osalta taloudellista harkintaa ja oikeudellista tulkintaa sisältäviä päätöksiä. Päätöksiin saa pääsääntöisesti hakea oikaisua ja/tai muutosta hallinto-oikeudesta. Oikaisuvaatimuksesta annettuun päätökseen ei kuitenkaan saa valittamalla hakea muutosta. Suurin osa tehtävistä päätöksistä liittyy valtion asuntorahaston varoista myönnettyjen lainojen lainasaajia koskeviin talouden tervehdyttämistoimiin ja rahoitusjärjestelyihin. Vuosittain tehdään 80–100 päätöstä.

26.1.2011

Päätökset tehdään velallisilta saatujen selvitysten ja Valtiokonttorissa tehtyjen rahoituslaskelmien ja/tai muun selvityksen nojalla. Lainoitusta ja muuta rahoitusta koskeviin päätöksiin liittyy myös valtion saamisten turvaamisen ja riskienhallinnan näkökulmat. Tehtyihin päätöksiin haetaan harvoin oikaisua ja valituksen tekeminen hallinto-oikeuteen on harvinaista.

Edellä mainituista syistä Valtiokonttori katsoo, että oikaisuvaatimus Valtiokonttorille tuskin aiheuttaisi muutosta tehtyihin päätöksiin eikä oikaisuvaatimusjärjestelmän laajentamisella olisi Rahoitustoimialankaan asiakkaiden oikeusturvan kannalta juuri merkitystä, koska oikaisuvaatimusjärjestelmä on riittävästi säännelty.

Pääjohtaja

Timo Laitinen

Finanssijohtaja

Maritta Fromholtz